

*Stageverslag Individuele stage
Bachelor Dierwetenschappen
jaar 1, periode 6*

Bedrijf: NOVA Stables
Contactpersoon: Nanda Smit-le Poole
Adres: Vijzelweg 12
Postcode: 9463 TM Eext
Telefoonnummer: 06 22556052

Naam student: Anouk van Spronsen
Registratienummer: 930516792010

Inhoudsopgave:

pagina:

<u>3</u>	<u>Bedrijfstypering</u>
	<u>Leerdoelen</u>
	<u>Literatuur en discussie</u>
	<u>Bezigheden en leermomenten</u>
<u>6</u>	<u>Bijzonderheden</u>
	<u>Reflectie</u>
<u>7</u>	<u>Literatuurlijst</u>
<u>8</u>	<u>Bijlage 1 – tijdverantwoording formulier</u>
<u>11</u>	<u>Bijlage 2 – foto's</u>

Type bedrijf:

NOVA-stables is een paardenfokkerij met ± 70 miniatuurpaarden, falabella's en Kaspische paarden. Er worden ook Kerry Hill schapen, Schotse Hooglanders en wat kleine boerderijdieren gehouden en gefokt voor de vleesproductie. NOVA-stables staat voor een nieuwe, natuurlijkere manier van denken en houden van dieren in deze door productie gekleurde tijden. De 14,5 hectaren land zijn daar ook zeer bewust voor ingedeeld.

Leerdoelen:

- Meer leren over het houden van en het omgaan met de dieren in het algemeen.
- Wat zijn uiteindelijk de bestemmingen van deze vele dieren?
- Welke fokdoelen worden er gehandhaafd en op welke manier worden deze tot stand gebracht (keuze van de hengst enz.).

Daarbij richt mevrouw Smit-le Poole zich sterk op het welzijn van haar dieren, waarbij zij ervan uit gaat dat een dier vanuit zijn natuurlijke levenswijze zich het beste kan handhaven. Wat ik graag zou willen leren is hoe zij hierover denkt en hoe zij dit tot uiting brengt op haar bedrijf.

Literatuur en discussie:

In december 2011 verkondigde minister Bleker na enkele debatten dat er veel strenger gecontroleerd moet gaan worden op inteelt in de paarden en pony stamboeken (Bleker H., 2011).

Er mag niet meer dan 1% inteelt stijging voorkomen. Stamboeken met minder dan 5000 ingeschreven dieren moeten ook een fokbeleid hebben opgesteld waarin verkondigd wordt hoe men zich hieraan gaat houden (redactie Levende Have, 2 december 2011). Volgens een plan van aanpak van de sectorraad paarden in 2009 moet er meer aandacht gaan worden besteed aan het welzijn van de dieren in de fokkerij als in het terugdringen van erfelijke gebreken en inteelt en moeten stamboeken hier ook een duidelijk plan van aanpak voor hebben (Westerduin, F. drs., 2009).

Nu is het verder algemeen bekend dat er, vooral in de honden- en paardenfokkerij, vaak te veel en te lang wordt doorgefokt met verwante bloedlijnen om de ideale standaarden te bereiken. Met alle gezondheidsgevolgen voor de dieren en verlies aan genetische variatie van dien (Bijma, P., 2008). Mevrouw Smit-le Poole fokt in minipaarden, falabella's en Kaspische paarden. Vooral bij de falabella's zijn er zekere gezondheidsklachten te vinden als gevolg van doorfok zoals zwakke spronggewrichten, kromme benen en een te groot hoofd (Stal Doorstap, 24-05-2012). Als men gaat kijken naar de informatie die bij verschillende stamboeken in het openbaar wordt verstrekt, wordt hier niet tot nauwelijks over gesproken. Vrijwel enkel bij opstartend Falabella Studbook FISA zijn ze hier open en duidelijk over en wordt er openlijk erkend dat er wel degelijk problemen voorkomen zoals patella fixatie of dwerggroei (Bentum, J.W.H. mr., 2011), zo kunnen ook de fokkers daar daadwerkelijk rekening mee houden. Daarnaast wordt er geschat dat er van de Kaspische paarden nog ongeveer 1,5 duizend op aarde rondlopen (stoeterij Al Borak, 24-05-2012a). Dat zijn er zo weinig dat er zeer streng op variatie in de bloedlijnen gelet moet worden. Zeker als men bedenkt dat er maar 9 oorspronkelijke bloedlijnen terug te leiden zijn uit de momenteel bekende dekhengsten (stoeterij Al Borak, 24-05-2012b).

Mijn vraag en discussiepunt was hoe zij als eigenaresse en fokker omgaat met deze complicaties en aandachtspunten.

Bezigheden en leermomenten op het bedrijf:

Tijdens mijn stage op NOVA-stables heb ik een aantal vaste bezigheden gehad zoals het voeren van de dieren, waaronder ook de ganzen, kippen, kalkoenen, konijnen en de schapen, en het onderhouden van de stallen en de paddocks. Dit zijn basisbezigheden die op zich zeer simpel lijken, maar tijdens het voeren alleen kun je al veel meer waarnemen. Je kunt zien of alle dieren een gezonde eetlust hebben en alert zijn, of ze geen wondjes hebben, je kunt zien of ze überhaupt wel bij de voerbak of ruif in de buurt mogen komen in de huidige groepssetting, je controleert de omheining en of er zich nog ongedierte of ander gespuis in de nachthokken geïnstalleerd heeft. Desondanks de vrij korte periode van verblijf waarin ik niet alle karakters van de meer dan 100 dieren op zich heb kunnen leren kennen, heb ik door te kijken en te doen, met de bijbehorende uitleg van mevrouw Smit-le Pool toch veel kunnen meenemen over het belang van deze controles en over het groepsgedrag van de dieren, voornamelijk bij de paarden. Bijvoorbeeld de rangorde tijdens het eten, waarin dominantie maar ook dynamische vriendschapsbanden een belangrijke rol spelen.

De paarden worden het hele jaar door in groepsverband buiten gehouden, zo ook de hengsten, op de grote weides en speciaal aangelegde paddocks die bestaan uit een deel zand met ruif en beschuthuisje en een afsluitbaar weiland¹. Deze elementen zijn allen zo neergezet dat er aan alle kanten omheen gelopen kan worden, zo ook de geplante bomen, zodat ieder dier genoeg uitwijkmogelijkheden heeft. Op het moment dat stalling noodzakelijk is dan zijn de wanden van deze boxen verplaatsbaar zodat een stal in grootte kan variëren en zodat communicatie tussen stalgenoten mogelijk gemaakt wordt². Op het moment dat er grote aantallen dieren bij elkaar lopen krijgen zij op dit bedrijf ook daadwerkelijk de ruimte om hun eigen kudde te vormen zelfs al is dat in één weiland. Zo kunnen dus ook de hengsten onderling in groepsverband leven en elkaar uit de weg gaan wanneer nodig³. Alle paarden krijgen onbeperkt water en (zonodig) hooi tot hun beschikking, verder krijgen deze dieren op maandag krachtvoer met lijnzaad brok en vrijdags slobber met toegevoegd gistglucaa om een goede darmwerking te behouden, eventuele verstoppingen op te lossen en om preventief te beschermen tegen de soms ernstige gevolgen van bijvoorbeeld slecht hooi. Hiernaast krijgen enkele dieren die te zwaar zijn al dan niet dagelijks magnesiumpoeder in het voer en een verblijf op de paddocks met beperkte weidegang om te testen of hiermee de stofwisseling zodanig positief beïnvloed wordt dat vervetting voorkomen kan worden. Tot nog toe heeft dit geen exacte resultaten opgeleverd en er spelen duidelijk meerdere factoren een rol in de schommelingen van het lichaamsgewicht zoals het feit dat wij nu in het dekseizoen zitten waarbij hogere activiteit van de dieren ook een rol speelt.

Hiernaast vond op 22 tot en met 24 juni in Aalten de jaarlijkse Country Fair plaats. NOVA-stables wordt al een aantal jaren enthousiast vertegenwoordigd op deze groots opgezette fair. De bedoeling was dan ook dat er een aantal merries met veulens mee kwamen voor demonstraties en promotie. Onze aandeel hierin op het landgoed was vooral het klaarmaken van deze dieren door ze te laten wennen aan vlaggen, zeiltjes en grote ballen. Maar ook de veulentjes moeten niet vergeten worden. Zij hadden nog nooit een halstertje omgehad en ook daar is aandacht aan besteed. Wat belangrijk is om op te letten als men voor het eerst met een veulen aan het touw loopt is dat hij er niet volledig in komt te hangen. Hier moet op gelet worden omdat het diertje kan gaan steigeren en vervolgens mogelijk op zijn rug of hoofd valt met soms ernstige gevolgen van dien. Op donderdagmiddag zijn alle dieren spik en span ingeladen in de trailers en alle benodigdheden ingepakt op weg gegaan naar de achterhoek. Zondag heb ik zelf ook een bezoekje aan de fair kunnen brengen waar je een overdaad aan informatie over alle landdieren die er maar te bedenken zijn voor je klaar ligt.

De laatste dagen heb ik mij ook bezig gehouden met enkele klussen zoals het bouwen van de schapenstal. Hierbij heb ik het karakter van de vrij gevoelige Kerry Hill schapen goed kunnen observeren. Als laatste heb ik veel geleerd over de beslissingen die de fokker neemt in haar bedrijf wat betreft koppelkeuze. De hengsten die worden uitgekozen voor natuurlijke dekking op het bedrijf worden samen met de betreffende merries in groepen gehuisvest. Dit heeft als voordeel dat er een aanzienlijke kostenbesparing is door geen gebruik te maken van kunstmatige inseminatie en dat het karakter en de goede en slechte eigenschappen van de hengsten bekend zijn bij de fokker persoonlijk. Nadelen zijn dat alle hengsten met gewenste bloedlijnen aanwezig moeten zijn op het bedrijf, er zeer goed in de gaten gehouden moet worden of de merries al dan niet opnieuw hengstig worden en dat het dekseizoen hierdoor eventueel zeer lange tijd gerekt moet worden op het moment dat alle betreffende merries daadwerkelijk drachtig gevonden willen worden. De hengsten en merries op dit bedrijf zijn gewend aan elkaars aanwezigheid en zijn dan ook verre van moeilijk in de omgang. Zelfs als de hengst tussen zijn kudde loopt of als de hengsten als een groep bij elkaar staan³ zijn het uiterst tamme en nieuwsgierige dieren. Zolang de mens deze natuurlijke gewoonten met respect blijft behandelen en hen de ruimte gunt zullen zij de mens ook met respect en een grote nieuwsgierigheid tegemoet komen.

¹ Zie bijlage 2, foto 1

² Zie bijlage 2, foto 2

³ Zie bijlage 2, foto 3, 4

Mevrouw Smit-le Poole is zeer actief bezig met de stamboekfokkerij van haar dieren, zo ook bij haar Kerry Hill schapen en Saarlooswolfshonden. Haar fokdoelen zijn echter niet altijd evenwijdig aan het streven van de stamboeken. Haar grootste zorg is dat er gezonde en mooie dieren worden geboren met zo weinig mogelijk complicaties tijdens de geboorte. Zo is het streven naar falabella's rond een schofthoogte van 70 à 80 cm geen pre voor haar. Het liefst fokt zij een wat grotere maat omdat ze ervan overtuigd is dat de natuurlijke kwaliteiten en het welzijn van deze dieren hiermee tekort wordt gedaan. Verder wordt er uiteraard gelet op beenwerk, kleur/tekening, karakter, hoofd en bouw. Waar zij ook tegenaan loopt is dat kruisingen met hoge inteelt en verwantschap zoals veelvoudige (half)broer, (half)zus of kruisingen juist gestimuleerd worden vanuit stamboeken wegens gewenste fenotypen terwijl dit ook de bekende risico's aan gezondheidsproblemen met zich meeneemt al dan niet bij rassen die al nauwe bloedlijnen hebben (Kanis, E. et al., 1999) en (Bijma, P., 2008). In het eerste artikel van E. Kanis staat ook vermeld dat er voldoende variatie in de hengstbloedlijnen moet zijn omdat anders het inteelt percentage met alle risico's van dien erg snel en onherstelbaar zal stijgen. Dit is dan ook de reden waarom mevrouw Smit-le Poole niet in vaste hengst- merrie koppels fokt maar de combinaties regelmatig verandert.

Vanuit de stamboeken zelf wordt er dus nog veel te weinig aandacht aan inteeltfokkerij besteed terwijl zij wel vanuit de overheid gestimuleerd worden. Zo heeft minister Bleker in december 2011 na enkele debatten verkondigd dat er veel strenger gecontroleerd moet gaan worden op inteelt in de paarden en pony stamboeken en dat het percentage inteelt bij geen enkel aantal merries meer mag stijgen dan 1% per generatie (Bleker, H. dr., 2011). Mevrouw Smit-le Poole vindt het goed dat er aandacht aan wordt besteed, ook via de overheid. Maar wat haar stoort is wel dat er beslissingen genomen worden door mensen die niet vanuit de praktijk denken. Daarbij wordt er eerst beslist en daarna naar de gevolgen voor vele fokkers en dieren gekeken.

Tot slot wordt er door sommige stamboeken hardnekkig ontkend of angstvallig achtergehouden dat bepaalde complicaties (veelvuldig) voorkomen in sommige rassen. Bijvoorbeeld patella fixatie, het ongewenst op slot zetten van de knieën, en dwerggroei bij falabella's (stal Doorstap, 24-05-2012). Dwerggroei is een erfelijke aandoening en kan in vele vormen en maten voorkomen. Echter is er nog weinig onderzoek over verricht (Jensen, J., 04-07-2012). Alleen bij het Friese paard zijn er daadwerkelijk gegevens over verzameld en verwerkt om de verwantschap tussen hoge percentages inteelt en dwerggroei te onderzoeken, echter ook hier is nog geen eenduidige conclusie uit gekomen. Dit onderzoek is toen gestart omdat 90% van de geregistreerde dekhengsten een inteelt percentage hoger dan 16% heeft, ongeveer 19% van alle veulens een waterhoofdgen en 13% een dwerggroeiigen zou dragen. Dwerggroei wil zeggen dat er een achterstand in groei plaatsvindt ten opzichte van leeftijdsgenoten. Dit kan over het algehele lichaam maar ook alleen in bijvoorbeeld het axiaal skelet voorkomen (Sipma, K. 2009). Mevrouw Smit-le Poole zou graag zien dat er meer onderzoek naar zou worden gedaan ook bij andere rassen dan het Friese paard. Als stamboeken meer uit zouden durven komen voor de probleemkanten van het ras, zoals ook gewenst is in het plan van aanpak voor dierwelzijn in de sector paarden (Westerduin, F. drs., 2009), dan zouden er meer fokkers, maar ook zoekende kopers en betrokken houders informatie kunnen verkrijgen over aandachtspunten in de fokkerij en er actief mee aan de slag gaan. Dan zouden er bijvoorbeeld ook makkelijker gegevens verzameld kunnen worden voor een eventueel verder onderzoek over zekere afwijkingen. Dit gebeurt nu nog veel te weinig omdat een veulen met gebrek als een taboe gezien wordt voor de fokker. Mevrouw Smit-le Poole is dan ook actief bezig om hier meer betrouwbare informatie over te vergaren en te verspreiden en zo nodig bereid om aan onderzoek mee te doen. Een project waar zij onder andere actief aan mee werkt is de opzet van FISA, Falabella International Studbook Association. Dit studbook heeft als oogpunt het actief bezig te zijn met het fokken van gezonde dieren en de taboes van een ras te doorbreken, met speciale aandacht voor erfelijke afwijkingen, waardoor er daadwerkelijk vooruitgang geboekt kan worden (Bentum, J.W.H. mr., 2011). Er is dus gewoonweg nog zeer weinig informatie beschikbaar over deze aandoeningen en het is moeilijk voor individuele fokkers om hieraan verder te werken als er geen onderzoek komt en taboes niet doorbroken durven te worden.

Bijzonderheden:

Mevrouw Smit-le Poole is constant bezig met het verder zoeken naar oplossingen waardoor zij gezonde maar ook gelukkige en makkelijk hanteerbare dieren kan houden, fokken en verkopen. Zij is ervan overtuigd dat een afwijkend karakter van een dier veelal voortkomt uit incorrecte huisvesting en behandeling van het betreffende dier en de drang van de mens om alles onder controle te hebben waardoor natuurlijk gedrag en ontwikkeling van het dier verstoord worden.

De schapen en Schotse Hooglanders worden gefokt en gehouden voor het vlees, voor de paarden wordt een zo goed mogelijk passende nieuwe eigenaar gezocht. Mocht uiteindelijk blijken dat er complicaties optreden tussen dier en eigenaar zal zij er alles aan doen om te assisteren in het zoeken naar een oplossing. Bij deze fokker is het dier nooit uit het oog, uit het hart.

Haar toekomstbeeld van het bedrijf wijkt af van de huidige gang van zaken. Er wordt druk aan gewerkt om van Stoeterij NOVA-Stables over te gaan naar Levend Landgoed NOVA-Stables –logisch levend-. Het doel van deze overgang is dat het landgoed opengesteld kan worden voor belangstellenden. Hiermee wil zij buitenstaanders prikkelen om na te denken over de omgang met dieren zoals wij die momenteel gewend zijn en te laten zien hoe en waarom het ook anders kan.

Reflectie:

Tijdens mijn stage heb ik zeer veel geleerd over het bedrijf, de dieren, de omgang met de dieren, het fokken van de dieren en ook over mijzelf. Mijn belangrijkste leermomenten zijn geweest tijdens de gesprekken met mijn stagebegeleider over haar kijk op dierhouderij, het fokbeleid en stamboeken. Maar ook het voeren en onderhouden van het landgoed waren nieuw voor mij. NOVA-stables biedt niet alleen een leuke en afwisselende stageplek, maar ook ruimschoots de ruimte voor zelfontplooiing en eventuele feedback. Zij prikkelt haar leerlingen om actief zelf na te denken over de praktijk. Ook zijn mijn interesses op het gebied van paardenfokkerij en genetica aangewakkerd en hoop ik dat toekomstige onderzoeken licht gaan werpen op de vele vragen van betrokken rasfokkers.

Literatuurlijst:

Bentum, J.W.H. mr., 2011. Artikel 2 doel en middelen. pp 1, 2. In: *oprichting vereniging*. Zaaknummer 1059JB betreft FISA, Notariaat Ommen

Bijma, P., 2008. *Fokkerij en Inteelt, basisprincipes*. Wageningen Universiteit, Animal Breeding and Genomics Centre

Bleker H. dr., 2011. *Beantwoording Kamervragen over doorfok bij paarden en argeloze hondenkopers*. Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie, Directie Voedsel, Dier en Consument.

Jensen, J., datum publicatie onbekend. *Dwarfism in the Miniature Horse*.
<http://www.smallhorse.com/>: expert articles, dwarfism in the Miniature Horse, 04-07-2012

Kanis, E., Groen, A., Elving, L. 1999. *Waarom ten minste 15 hengsten en 100 merries?* Stichting zeldzame huisdierrassen, Commissie Erkenningen en Toezicht Paardenfokkerij

Redactie levende have, 2 december 2011. *Alle stamboeken voor paarden moeten inteelt beperken*. Levende Have, Dossier fokkerij

Sipma, K., 2009. *Dwerggroei bij het Friese paard ten gevolge van inteelt*. Universiteit Gent, faculteit diergeneeskunde. Gent. Pp 20.

Stal Doorstap, datum publicatie onbekend. *Falabella*. <http://www.staldoorstap.nl/>: rassen, falabella, 24-05-2012

Stoeterij Al Borak, datum publicatie onbekend a. *Herontdekking 1965*.
<http://www.kaspischepaarden.com/>: herontdekking, 24-05-2012

Stoeterij Al Borak, datum publicatie onbekend b. *Bloedlijnen*. <http://www.kaspischepaarden.com/>: bloedlijnen, 24-05-2012

Westerduin, F., 2009. Plan van aanpak bevorderen Welzijn Paard: FOKKERIJ. Pp 12, 13. In: *Welzijn in de sector Paardenhouderij, Plan van Aanpak*. Sectorraad Paarden

Dag	Bezigheden ochtend	Bezigheden middag	Leermomenten	Paraaf Begeleider
Eventueel Zo 24 juni	voeren			
Ma 25 juni 18	voer klaarzetten stallen uitnesten voeren	Naar Fedigee van de vorder en de de gpleken. loopische paarden	tijdens het voeren van de groep dynamiek gpleken. geleerd welk voer en waarom ze dit krijgen. leren uitnesten. Niet zicht gplegen in de bomen in teelt en verwachting.	
Di 26 juni 19	voeren paddock schoon maken	Nietjes verplaatsen in velden naar binnen voor countryfair. Veldens laatste om gdoorn extra centrale aan	de Het leiden van mekies, verplaatsen van een grote groep. Contact met de veldens	
Wo 27 juni 20	voeren paddock nabopen land afgezet	Nietjes naar velden stallen nesten jaalringen naar binnen ontwinnen laatste voerende	Leiden van veldens aan het touw met meekies atij. Ontwinnen, gewicht meten	
Do 28 juni 21	voeren jaalringen verplaatst Nietjes oefenen met dome	voertoegeleidingen fair water gevecht met veld Nietjes geproeft taillies in gde Nietjes ingelade Stake Hooglander's gpleed	Niet aanving gpleed met leiden groep en taillies van de mekies en veldens dat het taillies was nieuw.	
Vi 29 juni 22	voeren (Setter) vrijbieden paarden touw zetten stallen uitnesten Faddod uitnesten	 Zullen afwassen	wandje velen stroommaken met betadine dat voer naar de groep dynamiek geheven.	

Bijlage 1 tijdverantwoordingsformulier:

Dag	Bezigheden ochtend	Bezigheden middag	Leermomenten	Paraaf Begeleider
Ma 18 juni 29/23	Voeren Paddocken	Paddock bezoeken Stal opruimen Een uitwesteren Laatste voorrond	Nieuw tijd gehad om naar de gages te kijken en naar de variaties van de padden.	
Di 19 juni 20/24	Voeren	Bezoek aan de country fair waar NDVH stallen ook aanwezig is	Gedruken naar verschillende leuënassen op de fair.	
Wo 20 juni 21/25	voel klaarzetten voeren Nieuw met werken voor buiten. Uitgebreid met nieuw te knippen Nieuw met controleren	Spullen fair opruimen Trailers stallen en paddock uitwesteren	Geschiedenis en huidige informatie over het Galabellia ras is heel nuttig (in algemeen en via stamboom) Daarbij is dit ras nu zo overgevoel dat er voor bijlagers met een gezond verstand als ook voor heel wat teug te winnen valt	
Do 21 juni 22/26	voeren schapen in elken geerd en schapen teugelaad	Uitgebreid over vangst en meer vande. Oor programma waarin id voor uitgegeven staan.	Hoe trek je een de leiding over het paard naar je toe. Voorop let zij bij koppelluize. Hoe deukt zij over het, nieuwe lijnen, impuleren Eigenschappen en kwaliteiten van het Kory-Hill schape Wat el komt kijken bij RLA administratie	
Vr 22 juni 23/27	voeren jonge merries vangen nietken geuimen	Helmen zetten weil klaarzetten merries verplaatsen Paddocken schuiven Laatste voorrond naar schapen geuimen	Wijf goed naar de groep vooraf kijken en na het voeren, loop tussen de dieren door en maak contact. Zon moment is belangrijk voor binding en controle.	
Sa 23 juni 24/28	voeren Paddocken schuiven Luitkeftje voeren	Nabespreken met mevrouw Smit-ke Rode	wanneer je uitgaat/achterlaten voer is de benodigde hoeveelheid voor ook hetel te krijgen schapehondscriteria van Kory Hill schape Hoe leef je en luitkeftje anders moeder eten.	

Dag	Bezigigheden ochtend	Bezigigheden middag	Leermomenten	Paraaf Begeleider
Eventueel Za 30 juni	gesprekken gehad over:	- folio opslaan in handen - folio programma's posities - stramboeien en opzet - voel insteek - opgevoerd voor de - groep dynamisch en	Naast de deeglijke bezigheden zijn er ook veel leermomenten te vinden in de dynamiek van het bedrijf en in de verschillende gesprekken en discussies over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ik heb inzicht in hoe veel geleerd maar ik ben ook aan het denken of het er komt	roverl mee
Eventueel Za 1 juli		- opgevoerd - verast van de - manier van houden - raastnoodde in - hun gesamenl - het van opzet	Er is nog veel veel betekenis of niet behoudt gemaakt over de lessen voor hier niet getuigt wordt. Daarnaast wordt er hier antafrutisch aan het denken gezet over de manier waarop men tegenwoordig omgaat met de dingen. Ik heb wel een idee anders en NAVA Stables	

Ondertekening

Begleider

Naam : Dada Smallle Toale
Adres : Lijndweg 12
Postcode / woonplaats : 9463 TH Eert
Telefoonnummer : 06 9256052
Datum : 20-06-2012
Handtekening :

Student

Naam : Hout van spanser
Adres : ~~Tru~~ Truabachestraat 404
Postcode / woonplaats : 7607 CH Vbggingen
Telefoonnummer : 06 49 8826163
Datum : 28-06-2017
Handtekening :

Naar de deeglijke bezigheden zijn er ook veel leermomenten te vinden in de dynamiek van het bedrijf en in de verschillende gesprekken en discussies over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ik heb hierin ook veel geleerd maar ik ben ook aan het denken gefield. Er komt	nooit meer bij kijken.
Er is nog veel veel anders dan wat ik denkend denk over de lessen waar hier niet getild wordt. Daarnaast wordt er hier ook aandacht aan het denken gezet over de manier waarop deze tegenwoordig opgevoerd worden.	

Wat heb ik van dit anders en NVA Stables is hier het levende bewijs van.

Bijlage 2 foto's

Foto 1 Hooiruif op paddock met afsluitbare mogelijkheid tot weidegang

Foto 2 Zijwanden stallen kunnen zijn verplaatsbaar. Maak variatie in stalgrootte en communicatie tussen burens mogelijk.

Foto 3 Kaspische hengsten in kuddeverband.

Foto 4 Kaspische hengsten in kudde verband, hebben de ruimte om meerdere groepen te vormen.